

Asia: OPH-7666-2025

Yrittäjyyden ammattitutkinnon perusteiden luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Tutkinnon perusteiden luonnoksen työelämälähtöisyys

Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry kiittää mahdollisuudesta lausua yrittäjyyden ammattitutkinnon perusteista.

Yhteiskunnallinen yritys on yritys, jonka liiketoiminnan ensisijainen päämäärä on tehdä yhteiskunnallista hyvää tai ratkaista jotain yhteiskuntamme haastetta. Yhteiskunnallinen yritys toimii markkinoilla ja myy palvelujaan joko toisille yrityksille, yksityishenkilöille tai julkiselle sektorille. Suomessa on tunnistettu noin 5 000 yhteiskunnallista yritystä.

Myös tästä näkökulmasta on hyvä, että tutkinnossa otetaan huomioon yritystoiminnan monipuolisuus ja moninaisuus.

Tiedämme, että tutkimusten mukaan nuoret haluavat tulevaisuudelta merkityksellistä työtä ja mahdollisuuden vaikuttaa. Esimerkiksi Nuorten yrittäjyys ja talous ry:n tulevaisuusraportin mukaan yrittäjyydessä nuoria kiinnostaa erityisesti mahdollisuus tehdä itselleen tärkeää ja omien arvojen mukaista työtä.

Luonnoksessa näkyy vahvasti vastuullisuus ja vihreä siirtymä, mutta sosiaalinen vastuullisuus jää taka-alalle. Näissä kaikissa teemoissa tulisi vastuullisuuden rinnalle nostaa vaikuttavuus. Tulevaisuudessa yritystoiminta ei voi keskittyä vain haittojen minimointiin eli vastuullisuuteen. Yritystoiminta keino vaikuttaa yhteiskuntaan ja saada aikaa positiivista muutosta. Tämän näkökulman vahvistaminen ammattitutkinnon perusteissa, auttaisi nuoria tunnistamaan yritystoiminnan keinona omien arvojen mukaiseen työhön.

Tutkinnon muodostuminen

Ehdotamme pohdittavaksi, olisiko aiheellista lisätä Yritystoiminnan vaikuttavuus valinnaiseksi tutkinnon osaksi. Yritystoiminnan vaikuttavuus, vaikutusketjuajattelu sekä vaikutusten mittaaminen ja todentaminen nousevat yhä useammin keskusteluun ja niitä vaaditaan esimerkiksi julkisissa hankinnoissa. Ammattitutkinnon perusteita uudistettaessa olisi hyvä pohtia, olisiko tämä tulevaisuusnäkökulma aiheellista huomioida.

Tutkinnon osien sisällöt

Olemme tyytyväisiä siihen, että Liikeidean kehittäminen ja testaaminen -osassa on mukana yritystoiminnan vaikuttavuus ilmaston muutoksen ja ympäristön näkökulmasta. Näiden rinnalle olisi perusteltua nostaa myös sosiaalinen näkökulma.

Pidämme erittäin myönteisenä, että yhdeksi tavoitteeksi on nostettu yhteiskunnallisen yritystoiminnan ja sen keskeisten arvojen ja vaikutusten tunnistaminen.

Yritysneuvonta-osioissa on tavoitteena tunnistaa erilaisia yrittäjyyden muotoja. Oletettavasti pitää sisällään myös yhteiskunnallisen yritystoiminnan. Tiedämme, että yhteiskunnallista yritystoimintaa ei tunneta hyvin – toivomme, että se voitaisiin nostaa terminä erikseen esiin.

Sivulla 19 mainitaan myös: ”osaa ohjata asiantuntijapalveluihin sukupolvenvaihdoksissa ja yritystoimintaa päätettäessä”. Ehdotamme, että sukupolvenvaihdos korvataan sanalla omistajanvaihdos.

Työnantajana toimiminen -osioon ehdotamme lisättäväksi ymmärrystä osa- ja täsmätyökykyisyydestä, työtehtävien mukauttamisesta sekä käytettävissä olevista tukimuodoista.

Suomessa on potentiaalisissa työntekijöissä iso joukko henkilöitä, jotka syystä tai toisesta tarvitsevat tukea työllistymiseen tai työssä pysymiseen. Tällaisia henkilöitä voi olla esimerkiksi liikkumisesteinen tai neuroerityinen. Elämäntilanteiden muuttuessa, kuka tahansa meistä voi olla jossain elämänvaiheessa osatyökykyinen.

Isoin este osa- ja täsmätyökykyisten työllistymiselle on työnantajien tiedon puute. Siksi esitämme, että ymmärrys teemasta sisällytettäisiin yrittäjän ammattitutkinnon perusteisiin.

Muuta huomioitavaa

Näiden tavoitteiden valossa on hienoa, että yhteiskunnallinen yritystoiminta tunnistetaan myös yrittäjyyden ammattitutkinnon perusteissa. Toivomme, että sen näkyvyyttä vielä jatkovalmistelussa

vahvistettaisiin esimerkiksi esittämillämme tavoilla. Olemme tarvittaessa mielellämme käytettävissä asiantuntijoina jatkovalmistelussa.

Kallama Susanna
Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry